

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 decembrie 2021

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

judecători

mun. Chișinău

Nadejda TOMA

Liliana CATAN

Iurie DIACONU

Ion GUZUN

Victor BOICO

a judecat, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de inculpatul Fazlî Serghei, de avocatul Dandeu Veaceslav în comun cu inculpata Pavalachi Maria și de partea civilă XXXXX, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 16 martie 2021, în cauza penală privindu-i pe

FAZLÎ Serghei XXXXX *născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX;*

PAVALACHI Maria XXXXX *născută la XXXXX, originară și domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.04.2018 – 28.04.2020;

Instanța de apel: 16.06.2020 – 16.03.2021;

Instanța de recurs: 19.07.2021 – 20.12.2021.

Asupra recursurilor ordinare, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința judecătoreiei Comrat, sediul Vulcănești, din 28 aprilie 2020 inculpata Pavalachi Maria și Fazlî Serghei au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 208¹ Cod penal la închisoare pe un termen de câte 1 (un) an, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea în domeniul tehnologiilor informaționale pe un termen de câte 2 (doi) ani.

A fost admisă parțial acțiunea civilă și s-a dispus încasarea în beneficiul părții vătămate din contul lui:

- Fazlî Serghei 80 000 (optzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, 3139 (trei mii una sută treizeci și nouă) lei cu titlu de prejudiciu material și 5000 (cinci mii) lei cu titlu de cheltuieli judiciare;

Pavalachi Maria 100 000 (una sută mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, 3139 (trei mii una sută treizeci și nouă) lei cu titlu de prejudiciu material și 5000 (cinci mii) lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Prima instanță a stabilit că în anul 2017, minorul XXXXX, scos de sub urmărire penală prin ordonanța din 30 martie 2018 (f.d. 142-143, vol. I), fiind înregistrat sub contul său în rețeaua globală de informații „Internet”, a achiziționat mai multe fotografii cu imaginea minorei XXXXX, pe părțile cărora persistau imagini obscene a organelor sexuale și pieptul ultimei, care conform cerințelor art. 1 Legii al Republicii Moldova „Cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației” nr. 30 din 07.03.2013 este pornografie, după ce acționând intenționat fără cunoștința și consimțământul ultimei, într-o zi a octombrie anului 2017, ilegal a difuzat toate fotografiile menționate mai sus primite de el cu imagini pornografice ale minorei XXXXX și prin rețeau „Internet”, în cont cunoscutei lui Pavalachi Maria, care în aceea perioadă era minoră, pentru vizualizare ultimei, având ca scop excitarea nesănătoasă a instinctelor sexuale, prin ce a încălcat public dreptul constituțional a minorei XXXXX la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private, protecția onoarei și a numelui său bun.

La rândul său, minora Pavalachi Maria având un telefon mobil de model „HUAWEI Y 560-L01”, având codul XXXXX, cu o cartelă SIM instalată în acesta și cu un numărul de abonat cu nr. 068515238, conectat și având acces la Internet, pe interfața căruia a fost înregistrată și pe diferite pagini web personale, după ce a primit într-una din zilele toamnei anului 2017, prin rețeaua socială de internet și pe contul ei, de la prietenul ei minor XXXXX, scos de sub urmărire penală prin ordonanța din 30 martie 2018 (f.d. 142-143, vol. I), o mulțime de fotografii cu imaginea minorei XXXXX la o parte din care prezentarea era de o manieră impudică a organelor sexuale și a sânilor goi ai ultimei, care, conform cerințelor art. 1 din Legea Republicii Moldova „Cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației” cu nr. 30 din 07.03.2013, se referă la pornografie, de asemenea acționând în mod intenționat, fără știrea și consimțământul ultimei, a difuzat, de asemenea, toate fotografiile susmenționate, primite de ea prin internet și în contul prietenului său minor Fazlî Serghei, cu scopul vizualizării a ultimului, fapt prin care a încălcat public dreptul constituțional al minorei XXXXX la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private, protecția onoarei și a numelui său bun (art. 28 din Constituția Republicii Moldova).

Minorul Fazlî Serghei, primind de la minora Pavalachi Maria și transmise de către ultima de la minorul XXXXX, scos de sub urmărire penală prin ordonanța din 30 martie 2018 (f.d. 142-143, vol. I), fotografiile sus-menționate cu imagini pornografice ale minorei XXXXX, și totodată fiind administratorul paginii-web personale „VKontacte”, înregistrată în rețeaua „Internet” telecomunicații informaționale cu pseudonimul „Poșlîe priznania Moldovî”, ulterior acționând în mod intenționat și cu intenția de deținerea ilegală, în scopul difuzării, demonstrării publice publicității și difuzarea fotografiilor de mai sus cu imagini pornografice ale minore XXXXX, fără știrea și consimțământul ultimei, la 12 noiembrie 2017, aflându-se la locul său de trai și utilizând un laptop „HP” conectat la internet de către provider, conexiunii „Star@r line”, i-a plasat ilegal pe pagina-web „VKontacte”, cu pseudonim. „Poșlîe priznania Moldovî”, în scopurile copierii deschise și accesibile și vizualizăm publice printre utilizatorii rețelei sociale a resurselor Internet, fapt prin care de asemenea a încălcat public dreptul constituțional al minorei XXXXX la

inviolabilitatea vieții intime, familiale și vieții private, protecția onoarei și a numelui său bun (art. 28 din Constituția Republicii Moldova).

Aceste acțiuni ale inculpaților prima instanță le-a încadrat în baza art. 208¹ Cod penal – *producerea, distribuirea, difuzarea, importarea, exportarea, oferirea, vinderea, procurarea, schimbarea, folosirea sau deținerea de imagini sau alte reprezentări ale unui sau mai mulți copii implicați în activități sexuale explicite, reale sau simulate, ori de imagini sau alte reprezentări ale organelor sexuale ale unui copil, reprezentate de manieră lascivă sau obscenă, inclusiv în formă electronică.*

3. Nefiind de acord cu sentința apel, în termen, au declarat avocatul Cimpoș Vladimir în numele inculpatului Fazlî Serghei și avocatul Dandeu Veaceslav în numele inculpatei Pavalachi Maria.

3.1. Avocatul Cimpoș Vladimir prin apelul declarat în numele inculpatului a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Fazlî Serghei să fie achitat pe motiv că în acțiunile lui lipsesc elementele componente de infracțiune.

În motivarea cererii de apel s-a indicat că vinovăția lui Fazlî Serghei nu a fost dovedită, versiunea susținută în apărare nefiind combătută. Astfel, nici un martor nu a indicat că Fazlî Serghei o cunoștea pe partea vătămată și îi cunoștea vârsta. Mai mult, de la martorul Uzunov Oleg au fost ridicate patru fotografii cu imaginea părții vătămate, însă nici una cu conținut pornografic, ceea ce pune la îndoială cele declarate de partea vătămată că ar fi existat fotografii nud și că ea le-a transferat prietenului său. De asemenea, nu a fost probat faptul că inculpatul Fazlî Serghei a primit a cincea fotografie, anexată la materialele cauzei.

Prima instanță neîntemeiat a respins cererea apărării de numire a expertizei imaginilor, ea fiind necesară pentru constatarea vârstei părții vătămate, or acte ce ar confirma vârsta acesteia lipsesc sau prezintă dubiu.

Totodată, prima instanță nu a argumentat necesitatea stabilirii pedepsei cu închisoare, cu toate că legea penală prevede liberarea de răspundere penală a persoanei minore (art. 54 Cod penal), cu aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ (art. 104 Cod penal), iar acuzatorul de stat a solicitat aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Prin urmare, a fost făcută și o greșită individualizare a pedepsei penale aplicate inculpatului, or legea penală nu prevede în calitate de circumstanțe ce agravează răspunderea „*nu și-a manifestat căință și nu a recuperat prejudiciul în măsură deplină*”.

3.2. Avocatul Dandeu Veaceslav prin apelul declarat în numele inculpatei a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Pavalachi Maria să fie achitată și să fie anulată măsura preventivă aplicată deoarece:

- învinuirea adusă este abstractă și neclară, or se face trimitere la Convențiile internaționale și norme, însă așa și nu reflectă elementele obligatorii ale componente de infracțiune;

- toate acțiunile procedurale efectuate cu participarea lui Pavalachi Maria, fără atragerea reprezentantului legal lui și psihopedagogului, urmează a fi declarate nule;

- prima instanță a avut o atitudine părtinitoare și a luat partea acuzării, depășind limitele învinuirii aduse, prin includerea și excluderea unor formulări ce nu se conțin în învinuirea înaintată și neîntemeiat a respins cererea apărării de a numi expertiză;

- a fost încălcat dreptul la apărare, prin refuzul audierii suplimentare a inculpatei;
- dubiul judiciar nu a fost înlăturat prin probe concludente, pertinente, utile și veridice, declarațiile incriminatoare negăsindu-și confirmare;
- sentința este expusă neclară, nu este logică și nu este consecventă;
- lipsește o apreciere a probelor în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, probele fiind doar enunțate;
- prima instanță a făcut o greșită individualizare a pedepsei aplicate inculpatei;
- lipsește o motivare a soluției de admitere a acțiunii civile.

4. Prin decizia Colegiului Judiciar al Curții de Apel Comrat din 16 martie 2021 au fost admise apelurile, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Fazlî Serghei a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 208¹ Cod penal și liberat de pedeapsă pe motiv că a expirat termenul de prescripție.

Pavalachi Maria a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 208¹ Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la 6 (șase) luni închisoare.

Potrivit art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 1 (un) an.

S-a dispus încasarea în beneficiul părții vătămate din contul inculpaților a prejudiciului moral, respectiv din contul lui Fazlî Serghei 10 000 (zece mii) lei și din cel a lui Pavalachi Maria a 15 000 (cincisprezece mii) lei.

S-a dispus încasarea, în mod solidar, din contul inculpaților Pavalachi Maria și Fazlî Serghei în beneficiul părții vătămate a 5777, 28 lei cu titlu de prejudiciu material și 10 000 (zece mii) lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

4.1. Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a constatat că:

Inculpata Pavalachi Maria, fiind minoră în momentul evenimentelor cercetate pe cauză și neavând vârsta de 18 ani, având un telefon mobil de model „HUAWEI Y 560-L01”, având codul IMEI XXXXXX, cu o cartelă SIM instalată în acesta și cu un numărul de abonat cu nr. XXXXXX, conectat și având acces la Internet, pe interfața căruia a fost înregistrată și pe diferite pagini web personale, după ce a primit într-una din zilele toamnei anului 2017, prin rețeaua socială de internet și pe acantul ei, de la prietenul ei minor XXXXXX, scos de sub urmărire penală prin ordonanța din 30 martie 2018 (f.d. 142-143, vol. I), o mulțime de fotografii cu imaginea minorei XXXXXX, la o parte din care prezentarea era de o manieră impudică a organelor sexuale și a sânilor goi ai ultimei, care, conform cerințelor art. 1 din Legea Republicii Moldova „Cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației” cu nr. 30 din 07.03.2013, se referă la pornografie, de asemenea acționând în mod intenționat, fără știrea și consimțământul ultimei, a difuzat, de asemenea, toate fotografiile sus-menționate, primite de ea prin internet și în acantul prietenului său minor Fazlî Serghei, cu scopul vizualizării a ultimului, fapt prin care a încălcat public dreptul constituțional al minorei XXXXXX la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private, protecția onoarei și a numelui său bun (art. 28 din Constituția Republicii Moldova).

Minorul Fazlî Serghei, primind de la inculpata Pavalachi Maria și transmise de către ultima de la minorul XXXXXX, scos de sub urmărire penală prin ordonanța din 30 martie 2018 (f.d. 142-143, vol. I), fotografiile sus-menționate cu imagini

pornografice ale minorei XXXXX și totodată fiind administratorul paginii-web personale „V Kontakte”, înregistrată în rețeaua „Internet” telecomunicație informațională cu pseudonimul „Mărturisiri vulgare din Moldova”, ulterior acționând în mod intenționat și cu intenția de deținerea ilegală, în scopul difuzării, demonstrării publice, publicității și difuzarea fotografiilor de mai sus cu imagini pornografice ale minorei XXXXX, fără știrea și consimțământul ultimei, la 12 noiembrie 2017, aflându-se la locul său de trai și utilizând un laptop „HP” conectat la internet de către providerul conexiunii „Star@r line”, i-a plasat ilegal pe pagina-web „V Kontakte”, cu pseudonimul „Mărturisiri vulgare din Moldova”, în scopurile copierii deschise și accesibile și vizualizării publice printre utilizatorii rețelei sociale a resurselor Internet, fapt prin care de asemenea a încălcat public dreptul constituțional al minorei XXXXX la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private, protecția onoarei și a numelui său bun (art. 28 din Constituția Republicii Moldova).

În timp ce au comis cele sus-menționate, minorei Pavalachi Maria, XXXXX, scos de sub urmărire penală prin ordonanța din 30 martie 2018 (f.d. 142-143, vol. I), și Fazlî Serghei au acționat contrar interdicției stabilite de legislația în vigoare, precum și a normelor de drept internațional (Convenția internațională de la Geneva „Cu privire la prevenirea circulației publicațiilor pornografice și comerțul acestora” din 12.09.1923, cu modificările din 12.11.1947. Acordul privind prevenirea circulației publicațiilor pornografice (Paris, 04.05.1910. cu modificările din 04.05.1949), Protocolul de modificare a Tratatului cu privire la lupta cu răspândirea publicațiilor pornografice, semnat la Paris la 04.05.1910 (Lake-Saxes, New-York, 04.05.1949) și Convenția cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989 și totodată, veridic recunoscând survenirea consecințelor social periculoase din cauza acțiunilor sale.

Astfel, inculpata Pavalachi Maria a comis infracțiunea prevăzută de art. 208¹ Cod penal – *difuzarea imaginilor organelor sexuale ale unui copil, reprezentate de manieră lascivă sau obscenă, inclusiv în formă electronică*.

Inculpatul Fazlî Serghei Alexandr, fiind minor în momentul evenimentelor cercetate pe cauză și neavând vârsta de optsprezece ani, fiind înregistrat în rețeaua informațională globală „Internet” și fiind administratorul paginii-web personale „V Kontakte” cu pseudonimul „Mărturisiri vulgare din Moldova”, după ce a primit într-una din zilele toamnei anului 2017, pe acantul său, de la minora Pavalachi Maria și transmise de către ultima de la minorul XXXXX, scos de sub urmărire penală prin ordonanța din 30 martie 2018 (f.d. 142-143, vol. I), o mulțime de fotografii cu imaginea minorei XXXXX, la o parte din care prezentarea era de o manieră impudică a organelor sexuale și a sânilor goi ai ultimei, care, conform cerințelor art. 1 din Legea Republicii Moldova „Cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației” cu nr. 30 din 07.03.2013, se referă la pornografie, de asemenea acționând în mod intenționat, fără știrea și consimțământul ultimei, precum și cu intenția orientată spre deținerea ilegală, în scopul difuzării, demonstrării publice, publicității și difuzării fotografiilor de mai sus cu imagini pornografice ale minorei XXXXX, fără știrea și consimțământul ultimei, la 12 noiembrie 2017, aflându-se la locul său de trai și utilizând un laptop „HP” conectat la internet de către providerul conexiunii „Star@r line”, a plasat ilegal fotografiile pornografice sus-menționate cu imaginea minorei XXXXX, pe pagina-web „V Kontakte”, cu pseudonimul

„Mărturisiri vulgare din Moldova”, în scopurile copierii deschise și accesibile și vizualizării publice printre utilizatorii rețelei sociale a resurselor Internet, care au scopul poftii nesănătoase a instinctelor de sex, fapt prin care de asemenea a încălcat public dreptul constituțional al minorei XXXXX la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private, protecția onoarei și a numelui său bun (art. 28 din Constituția Republicii Moldova).

Săvârșind cele susmenționate, minorii Pavalachi Maria, XXXXX, scos de sub urmărire penală prin ordonanța din 30 martie 2018 (f.d. 142-143, vol. I), și Fazlî Serghei au acționat contrar interdicției stabilite de legislația în vigoare, precum și a normelor de drept internațional (Convenția internațională de la Geneva „Cu privire la prevenirea circulației publicațiilor pornografice și comerțul acestora” din 12.09.1923, cu modificările din 12.11.1947, Acordul privind prevenirea circulației publicațiilor pornografice (Paris, 04.05.1910, cu modificările din 04.05.1949), Protocolul de modificare a Tratatului cu privire la lupta cu răspândirea publicațiilor pornografice, semnat la Paris la 04.05.1910 (Lake-Saxes, New-York, 04.05.1949) și Convenția cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989 și totodată, veridic recunoscând survenirea consecințelor social periculoase din cauza acțiunilor sale.

Astfel, inculpatul Fazlî Serghei a comis infracțiunea, prevăzută de art. 208¹ Cod penal – *difuzarea imaginilor organelor sexuale ale unui copil, reprezentate de manieră lascivă sau obscenă, inclusiv în formă electronică.*

La baza concluziei de condamnare, instanța de apel a pus probele administrate pe întreg procesul penal, pe care le-a cercetat suplimentar în ședința de judecată (*a se vedea f.d. 176-180, vol. III*).

Instanța de apel nu a găsit temeiuri legale de a nu admite probele administrate și cercetate, întrucât ele coroborează și în ansamblu confirmă faptul că inculpații au comis infracțiunea incriminată acestora.

De asemenea, instanța de apel a conchis că versiunea susținută în apărare nu și-a găsit confirmare, iar nerecunoașterea vinei a fost apreciată ca exercitarea drepturilor și libertăților, cu atât mai mult că atât Pavalachi Maria cât și Fazlî Serghei prin declarațiile lor au recunoscut săvârșirea faptei infracționale, declarând că au intrat și au deținut fotografii cu conținut pornografic ce o reprezentau pe partea vătămată și că acestea au fost plasate pe o rețea de socializare, pe un account public.

Argumentul apărării privind respingerea neîntemeiată a cererii de numire a expertizei întru stabilirea datelor despre vârsta persoanei în baza fotografiilor, nu și-a găsit confirmare, deoarece în încheierea emisă la 19 februarie 2020 au fost indicate motivele respingerii acesteia.

Totodată, afirmația că fotografiile părții vătămate difuzate de către inculpați și anexate la materialele dosarului nu poartă caracter pornografic, instanța de apel a respins-o, întrucât în conformitate cu prevederile art. 1 Legii cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației nr. 30 din 07.03.2013 *pornografia reprezintă prezentarea de manieră vulgară, brutală a contactelor sexuale de orice tip între persoane de sexe diferite sau de același sex, a altor manifestări indecente ale vieții sexuale, precum și prezentarea de o manieră impudică a organelor genitale.*

În continuare, instanța de apel a concluzionat că, cu toate că, Fazlî Serghei se recunoaște vinovat și în privința acestuia se adoptă o hotărâre de condamnare, el

urmează a fi liberat de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție, or, în conformitate cu art. 60 alin. (7) Cod penal *termenele prescripției de tragere la răspundere penală se reduc pe jumătate pentru persoanele care la data săvârșirii infracțiunii erau minori.*

Cât privește individualizarea pedepsei inculpatei, instanța de apel a menționat că Pavalachi Maria a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, anterior nu este condamnată, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, se caracterizează satisfăcător la locul de trai, la momentul săvârșirii infracțiunii era minoră și că nu au fost stabilite circumstanțe ce ar agrava răspunderea inculpatei.

Astfel, ținând cont de prevederile art. 70 alin. (3) și art. 79 alin. (1) Cod penal s-a apreciat că restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni în cazul lui Pavalachi Maria vor fi atinse prin aplicarea pedepsei cu închisoare pe un termen de 6 (șase) luni. De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, instanța de apel, reieșind din comportamentul inculpatei la momentul săvârșirii infracțiunii cât și după consumarea ei, a considerat posibil de a suspenda executarea pedepsei cu închisoare pe un termen de probațiune.

Soluționând chestiunea cu privire la acțiunea civilă, instanța de apel a indicat că XXXXX a solicitat compensarea prejudiciului moral în mărime de 200 000 (două sute mii) lei, prejudiciului material în mărime de 6278 (șase mii două sute șaptezeci și opt) lei și cheltuielile de judecată în mărime de 10 000 (zece mii) lei.

Totodată, prima instanță a dispus încasarea cu titlu de prejudiciul moral, din contul lui Fazlî Serghei, a 80 000 (opt zeci mii) de lei și a lui Pavalachi Maria în mărime de 100 000 (una sută) mii lei.

Instanța de apel a conchis că sumele dispuse spre încasare cu titlu de prejudiciu moral sunt exorbitante și reieșind din circumstanțele cauzei cât și argumentele părților, evaluând nivelul de suferințe fizice și psihice cauzate părții vătămate prin acțiunile inculpaților, a considerat oportun de a admite parțial cerințele acțiunii și de a încasa, cu titlu de prejudiciul moral, din contul lui Fazlî Serghei 10 000 (zece mii) lei și a lui Pavalachi Maria 15 000 (cincisprezece mii) lei.

În același timp, instanța de apel a dispus încasarea, în mod solidar, din contul inculpaților a:

- 5777,28 (cinci mii șapte sute șaptezeci și șapte) lei 28 bani cu titlu de prejudiciu material, or anume această sumă a fost confirmată de cecurile anexate la f.d. 124-136, vol. II;

- 10 000 (zece mii) lei cu titlu de cheltuieli de judecată sumă confirmată de bonurile de plată anexate la f.d. 143-144, vol. II.

5. Recursuri ordinare, împotriva deciziei, declară inculpatul Fazlî Serghei, avocatul Dandș Veaceslav în comun cu inculpata Pavalachi Maria și partea civilă XXXXX.

5.1. Inculpatul Fazlî Serghei prin recursul ordinar declarat solicită casarea deciziei cu adoptarea unei noi hotărâri de achitare pe motiv că în acțiunile sale nu se întrunesc elementele componenței de infracțiune.

În motivarea recursului ordinar, titularul, invocând prezența erorilor de drept prevăzute în pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, indică că învinuirea adusă a fost examinată unilateral, dându-se o interpretare subiectivă

probelor administrate, or nici o probă din cele cercetate nu a confirmat vinovăția lui în săvârșirea celor incriminate, preluând argumente apelului declarat de avocatul Cimpoeș Vladimir (*a se vedea pct. 3.1. a prezentei decizii*).

5.2. Avocatul Dandeu Veaceslav în comun cu inculpata Pavalachi Maria, în susținerea recursului ordinar, invocă existența erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, și preluând argumente apelului declarat în numele inculpatei (*a se vedea pct. 3.2. a prezentei decizii*), solicită casarea deciziei cu adoptarea unei noi hotărâri de achitare a lui Pavalachi Maria pe motiv că în acțiunile acesteia nu se întrunesc elementele componenței de infracțiune.

5.3. Partea civilă XXXXX prin recursurile ordinare declarate solicită atât casarea parțială a deciziei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie menținută sentința judecătorească Comrat, sediul Vulcănești, din 28 aprilie 2020 în latura civilă deoarece instanța de apel neîntemeiat a micșorat cuantumul prejudiciului material și moral și nu s-a expus asupra solicitării de a fi încasat și 6 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, suportate în urma acordării asistenței juridice la judecarea apelurilor cât și, invocând existența erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10), 16) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, motivând că:

- instanța de apel nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția;

- instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

- norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție;

- nu a respectat prevederile legale întru adoptarea unei soluții întemeiate în latura civilă, or prin micșorarea cuantumului prejudiciului moral inculpatul s-a îmbogățit, or el a fost compensat cu 30 000 lei în cadrul cauzei penale aflată în legătură cauzală cu infracțiunea săvârșită de el în privința lui XXXXX.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Dandeu Veaceslav, în numele inculpatei, și partea vătămată și civilă XXXXX depun referințe.

6.1. Avocatul Dandeu Veaceslav în referința depusă în numele inculpatei pledează pentru inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de partea vătămată și civilă XXXXX.

6.2. Partea vătămată și civilă XXXXX în referința depusă pledează pentru inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpatul Fazlî Serghei și de avocatul Dandeu Veaceslav în comun cu inculpata Pavalachi Maria.

7. Judecând recursurile ordinare, raportate la actele cauzei, Colegiul Penal lărgit ajunge la concluzia că recursurile ordinare declarate de către inculpatul Fazlî Serghei și de către avocatul Dandeu Veaceslav în comun cu inculpata Pavalachi Maria urmează a fi respinse, iar cel al părții civile XXXXX, de admis.

7.1. Cu referire la recursurile ordinare declarate de către inculpatul Fazlî Serghei și de către avocatul Dandeu Veaceslav în comun cu inculpata Pavalachi Maria, Colegiul statuează că:

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol, obiectul de studiu a instanței de recurs fiind limitat la chestiuni de drept, rațiunea și finalitatea exercitării recursului ordinar constând în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei.

Art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală stipulează că, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal, adică atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Reieșind din conținutul cererilor de recurs ordinar, în motivarea făcută, inculpatul Fazlî Serghei se referă la prezența erorilor de drept prevăzute de pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și nu au fost întrunite elementele infracțiunii, iar avocatul Dandeuș Veaceslav, în comun cu inculpata Pavalachi Maria, se referă la cele prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii și instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire precum și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Raportând normele nominalizate supra la situația în cauză, Colegiul constată că temeiurile la care se referă inculpatul Fazlî Serghei și avocatul Dandeuș Veaceslav, în comun cu inculpata Pavalachi Maria în recursurile ordinare declarate, nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezentelor erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor judecătorești.

Astfel, se menționează că avocatul Dandeuș Veaceslav în recursul ordinar declarat în comun cu inculpata Pavalachi Maria, a enumerat toate cazurile de constatare a erorilor de drept prevăzute la pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, fără a specifica care din acestea sunt aplicabile speței, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul cu circumstanțe în drept, care l-ar justifica sub acest aspect, întrucât, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, invocând eroarea de drept prevăzută la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, aceștia nu au indicat la circumstanțele de drept ce au determinat greșita încadrare juridică a faptei săvârșite.

Mai mult, avocatul Dandeuș Veaceslav în recursul ordinar declarat comun cu inculpata Pavalachi Maria descrie în mare parte erorile de fapt și de drept admise pe parcursul judecării cauzei de către prima instanță, erori ce au fost înlăturate prin

soluția adoptată de instanța de apel, ultima stabilind starea de fapt și de drept descrisă în rechizitoriu, expunându-se nemijlocit în limitele învinuirii aduse.

Tot aici se menționează că atât recursul ordinar al inculpatului Fazlî Serghei cât și cel al avocatului Dandeuș Veaceslav declarat în comun cu inculpata Pavalachi Maria conțin invocări identice apelurilor declarate de către avocatul Cimpoș Vladimir în numele inculpatului (*a se vedea pct. 3.1. a prezentei decizii*) și de către avocatul Dandeuș Veaceslav în numele inculpatei Pavalachi Maria (*a se vedea pct. 3.2. a prezentei decizii*), instanța de apel expunându-se în mod argumentat asupra acestora (*a se vedea p. 4.1 a prezentei hotărâri*), soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune (hotărârea CtEDO *García Ruiz versus Spania*), cu atât mai mult că obligația instanțelor naționale de a-și motiva deciziile, nu poate fi înțeleasă ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument, or numai întrebările cele mai importante pentru rezultatul procesului necesită un răspuns special în hotărâre (hotărârea *Van de Hurk versus Olanda*).

De asemenea, Colegiul reține că recursul ordinar al inculpatului Fazlî Serghei în mare parte se referă la chestiunea de apreciere a probelor, expunându-se o proprie evaluare a materialului probator, prezentând versiunea potrivit căreia probele administrate nu confirmă vinovăția inculpatului în infracțiunea incriminată și constatată de către instanța de apel.

Sub acest aspect, însă, se impune precizarea că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile în proces, se concentrează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, precum și pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența, veridicitatea și utilitatea acestora și toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării acestora.

Cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, se reiterează, că motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării ca fiind ilegală a hotărârii contestate, deoarece instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială și competența instanțelor respective.

Din aceste considerente, nu se examinează afirmațiile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente faptice, ci doar se verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea dispunerii condamnării inculpatului conform învinuirii incriminate, astfel că reaprecierea probelor, în modul propus de apărare, nu se încadrează în prevederile art. 427 Cod de procedură penală, iar o altă opinie asupra probelor, verificate și apreciate de instanța de apel, prin continuarea judecării cauzei în fond, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei, întrucât instanța de apel corect a

coordonat procesul de examinare a probelor, or, la caz nu a fost stabilită discrepanța dintre conținutul mijloacelor de probă și aprecierile primei instanțe.

În continuare, Colegiul statuează că, potrivit prevederilor art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală stipulează că, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Totodată, art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală prevede că decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Cu referire la aceste aspecte, Colegiul menționează că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în speță.

În acest sens, se atestă că la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 99-101 și art. 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia privind recunoașterea vinovăției lui Fazlî Serghei și Pavalachi Maria în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 208¹ Cod penal.

Opinia recurenților că inculpații nu sunt vinovați de comiterea infracțiunii imputate Colegiul o consideră ca neîntemeiată.

Contrar argumentului că nu au fost administrate probe suficiente pentru o condamnare conform învinuirii aduse, se constată că instanța de apel a examinat toate probele din dosar și nu a dat prioritate doar unora din ele, însă le-a analizat în ansamblul lor prin coroborare, corect ajungând la concluzia că acestea sunt suficiente pentru a fundamenta o acuzație penală în privința lui Fazlî Serghei și Pavalachi Maria, or circumstanțe ce ar genera neadmiterea probelor acuzării nu s-au stabilit.

Nu sunt motive de a nu admite în calitate de probe declarațiile martorilor audiați în prezenta cauză penală, de vreme ce procedura de audiere a acestora a fost respectată (martorii făcând declarații sub jurământ și avertizare de răspundere penală în baza art. 312-313 Cod penal), nestabilindu-se circumstanțe ce ar confirma incriminarea pe nedrept a unei persoane nevinovate (existența relațiilor ostile, conflicte anterioare apărute între inculpați și martori, nefiind invocate și susținute de apărare).

Așadar, în temei legal instanța de apel a stabilit că motive de a nu crede celor relatate de către partea vătămată și martorii acuzării nu s-au constatat, cu atât mai mult că inculpații, susținând nevinovăția, au indicat că cunoșteau că fotografiile plasate, fără acordul lui XXXXX, în internet, pe o rețea de socializare, aparțineau părții vătămate și că acestea purtau un caracter pornografic, reprezentând-o pe ultima doar în lenjerie intimă sau nud. Cu toate că inculpatul Fazlî Serghei a declarat că nu a

știut cine este persoana de pe fotografii, această versiune nu poate fi reținută ca veridică, de vreme ce inculpata Pavalachi Maria a declarat că ea a transmis lui Fazlî Serghei 5 fotografii și că se știa că toate acestea o reprezentau pe XXXXX. Mai mult, în învinuirea adusă se indică la plasarea fotografiilor cu XXXXX, elevă în liceu, ce conțin tentă pornografică fără a se indica numărul acestora și potrivit afirmațiilor susținute de martori, inculpați și partea vătămată, pe rețeaua de socializare au fost publicate fotografiile cu nr. 1 și 2 în care ultima este nudă (f.d. 32-34, vol. I).

Declarațiile duplicitate ale inculpatei Pavalachi Maria, nu pot fi interpretate decât doar ca fiind făcute în scopul exercitării libertății la auto incriminare și a ușurării situației în care s-a pomenit atât ea cât și Fazlî Serghei, or o explicație plauzibilă nu a fost susținută în fața instanțelor.

Totodată declarațiile părții vătămate se constată ca fiind veridice și care pot fi puse la baza unei hotărâri de condamnare, or acestea coroborează deplin cu declarațiile martorilor și probele scrise cercetate pe caz, careva contradicții între ele nu sunt și temeiuri de a le pune la îndoială, prin urmare lipsesc. De asemenea lipsesc dovezi că partea vătămată ar incrimina pe nedrept inculpații, declarațiile acesteia, de asemenea, au fost date sub jurământ și preîntâmpinare de răspunderea penală pentru darea de mărturie false.

Alegațiile privind superficialitatea judecării cauzei, de asemenea sunt declarative, de vreme ce din procesele-verbale ale ședințelor de judecată, a cărui conținut nu a fost obiectat de către părți, în conformitate cu prevederile art. 336 alin. (6) Cod de procedură penală, rezultă faptul că procedura de judecare a cauzei în instanța de apel a fost întocmai respectată. Astfel, deoarece că au fost judecate apeluri declarate împotriva unei sentințe de condamnare, în instanța de apel, reieșindu-se din faptul că inculpații au renunțat la dreptul de a compărea în fața instanței (fiind întrunite și respectate prevederile art. 321 Cod de procedură penală) și că părțile nu au contestat conținutul declarațiilor făcute de martori și partea vătămată și nu au solicitat reaudierea acestora, au fost cercetate suplimentar probele administrate în primă instanță, acestea fiind reflectate în procesul-verbal (fiind întrunite și respectate prevederile art. 414 Cod de procedură penală).

În continuare, Colegiul, verificând hotărârea judecătorească în raport și cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, nu identifică existența și a altor motive care analizate din oficiu să ducă la casarea deciziei recurate. Așa, instanța de apel corect a concluzionat că în privința lui Fazlî Serghei a expirat termenul de prescripție de tragere la răspunderea penală, or de la data comiterii infracțiunii mai puțin grave, de către minor, până la pronunțarea hotărârii a trecut mai mult de 2 ani și 6 luni, inclusiv și ținând cont de suspendarea termenelor de procedură pe perioada stării de urgență.

Cât privește pedeapsa aplicată inculpatei Pavalachi Maria aceasta de asemenea a fost corectă individualizată atât sub aspectul naturii și cuantumului acesteia cât și a modalității de executare, fiind avute în vedere prevederile art. 7, 61, 70 și 75-79 Cod penal.

Prin urmare, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 cât și art. 417 Cod de procedură penală, iar în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, decizia cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, fiind respectat scopul unei hotărâri

judecătorești motivate – de a demonstra părții că a fost ascultată și astfel să contribuie la o mai bună acceptare a deciziei (hotărârea *Taxquet versus Belgia*).

În aceste circumstanțe, Colegiul Penal constată că, în speță, au fost examinate problemele esențiale care au fost puse în fața instanței, aceasta argumentând amplu motivele care i-au format convingerea în susținerea soluției adoptate cu privire la vinovăția inculpaților Fazlî Serghei și Pavalachi Maria, atât în raport cu argumentele din apelul părții apărării cât și a poziției primei instanțe expuse în sentință, ceea ce deduce concluzia că argumentele invocate de către inculpatul Fazlî Serghei și de către avocatul Dandăș Veaceslav, în comun cu inculpata Pavalachi Maria, prin prisma temeiurilor pentru recurs prevăzute la pct. 6), 8) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, poartă un caracter formal, fără o argumentare temeinică.

7.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de partea civilă XXXXX, Colegiul, într-un prim aspect, menționează că cele arătate de recurent că ar fundamenta existența erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10), 16) Cod de procedură penală, cât privește latura penală, nu și-au găsit confirmare și asupra acestora instanța de recurs s-a expus supra (*a se vedea pct. 7.1. a prezentei hotărâri*).

În continuare, cu privire la argumentele invocate de partea vătămată cât privește latura civilă, Colegiul lărgit relevă că declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

În susținerea acestei statuări, călăuzitoare este și practica judiciară constantă potrivit căreia, în sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sânt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sânt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată.

În continuare, potrivit prevederilor art. 220 alin. (1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile prezentului cod. Normele procedurii civile se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări.

Dispoziția art. 221 alin. (1) Cod de procedură penală stipulează că, acțiunea civilă în procesul penal se înaintează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal pînă la terminarea cercetării judecătorești. Aliniatul (2) al aceleiași norme procesual-penale prevede că,

acțiunea civilă se înaintează față de bănuit, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului.

Totodată, în conformitate cu practica CtEDO, atunci când victima unei infracțiuni se constituie parte civilă în procesul penal, aceasta semnifică introducerea unei cereri în despăgubiri. Chiar dacă ea nu a cerut, în mod expres, repararea prejudiciului suferit. Prin dobândirea calității de parte civilă în procesul penal, ea are în vedere nu numai condamnarea penală a autorului infracțiunii, ci și repararea pecuniară echitabilă a prejudiciului pe care l-a suferit (hotărârea *Ernst versus Belgia*).

De asemenea, în procesul penal, acțiunea civilă este o modalitate de reparare a prejudiciului cauzat prin infracțiune, or, în conformitate cu normele civile, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial. Pentru exercitarea acțiunii civile în procesul penal sunt necesare anumite condiții. În primul rând este necesar de constatat că infracțiunea a provocat un prejudiciu. Prejudiciul trebuie să fie material, moral sau fizic. Legătura de cauzalitate între infracțiunea săvârșită și prejudiciul reclamat – o altă condiție de exercitare a acțiunii civile. Pentru a se putea pretinde repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, se cere ca acesta să fie cert. Caracterul cert al prejudiciului înseamnă că acesta este un prejudiciu sigur, s-a produs în realitate, poate fi evaluat.

Conform dispoziției art. 23 alin. (2) Cod de procedură penală, victima unei fapte care constituie componentă de infracțiune este în drept să ceară, în condițiile prezentului cod, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată și să-i fie reparate prejudiciile morale, fizice și materiale.

Art. 219 Cod de procedură penală, prevede că acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia. Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: 1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală; 2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate; 3) compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală; 4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Astfel, se remarcă că acțiunea civilă poate fi înaintată în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești și aceasta poate fi înaintată personal sau în numele persoanei fizice sau juridice de către reprezentanții părților vătămate recunoscute ca părți civile în procesul penal, prin ordonanța organului de urmărire penală ori prin încheierea instanței de judecată, care judecă cauza ca prima instanță.

În temeiul normelor civile coroborate cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei

vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea persoanei vătămate.

Față de cele ce preced, instanța de recurs menționează că despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daune materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare. În acest scop, pentru ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei este necesar să fie luate în considerare suferințele fizice și morale susceptibil în mod rezonabil care au fost cauzate prin fapta săvârșită de inculpat, precum și de toate consecințele acesteia, așa cum rezultă din actele medicale ori și alte probe administrate în cauză. Însă, atunci când este soluționată acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material invocat, instanța de judecată urmează să se ghideze de dispozițiile art. 225 Cod de procedură penală.

La caz, Colegiul lărgit conchide că atât prima instanță cât și cea de apel judecând acțiunea civilă depusă de XXXXX, nu și-au motivat concluziile adoptate asupra acestei chestiuni, fiind prezentă eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția – impunându-se soluția prevăzută de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea ... parțială a hotărârii atacate, cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, or eroarea de drept nu poate fi înlăturată în instanța de recurs.

Așadar, cu referire la soluționarea acțiunii civile în procesul penal, Colegiul lărgit, reieșind din materialele cauzei, constată că:

XXXXX a fost recunoscută prin ordonanța din 30 martie 20218 în calitate de parte civilă (f.d. 140, vol. I).

Partea vătămată și civilă a depus acțiune civilă prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral în mărime de 200 000 (două sute mii) lei, a prejudiciului material în mărime de 6278 (șase mii două sute șaptezeci și opt) lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 10 000 (zece mii) lei (f.d. 138-139, vol. I și f.d. 124145, vol. II).

Potrivit sentinței, prima instanță, judecând cauza, a dispus admiterea parțială a acțiunii civile și încasarea în beneficiul părții vătămate din contul lui Fazlî Serghei a 80 000 (optzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, 3139 (trei mii una sută treizeci și nouă) lei cu titlu de prejudiciu material și 5000 (cinci mii) lei cu titlu de cheltuieli judiciare și din contul lui Pavalachi Maria 100 000 (una sută mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, 3139 (trei mii una sută treizeci și nouă) lei cu titlu de prejudiciu material și 5000 (cinci mii) lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

Prin decizia instanței de apel s-a dispus admiterea parțială a acțiunii civile și încasarea în beneficiul părții vătămate din contul lui Fazlî Serghei a 10 000 (zece mii) lei cu titlu de prejudiciu moral și din cel a lui Pavalachi Maria a 15 000 (cincisprezece mii) lei cât și încasarea, în mod solidar, din contul ambilor inculpați a 5777, 28 lei cu titlu de cheltuieli de transport și 10 000 (zece mii) lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

Soluționând chestiunea cu privire la acțiunea civilă, instanța de apel a conchis că sumele dispuse spre încasare de către prima instanță cu titlu de prejudiciu moral sunt exorbitante și reieșind din circumstanțele cauzei cât și argumentele părților, evaluând

nivelul de suferințe fizice și psihice cauzate părții vătămate prin acțiunile inculpaților, a considerat oportun de a micșora cuantumul prejudiciului moral până la 10 000 (zece mii) lei, în cazul lui Fazlî Serghei, și până la 15 000 (cincisprezece mii) lei în cazul lui Pavalachi Maria. În același timp, instanța de apel a micșorat cuantumul cheltuielilor de transport până la 5777,28 lei, or anume această sumă a fost confirmată de cecurile anexate la f.d. 124-136, vol. II, și 10 000 (zece mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică sumă confirmată de bonurile de plată anexate la f.d. 143-144, vol. II.

Depunând recurs ordinar, partea vătămată indică că instanța de apel nu s-a expus asupra cerinței de încasare a 6 000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate la judecarea apelurilor cât și că prin micșorarea cuantumului prejudiciului moral inculpatul s-a îmbogățit, or el a fost compensat cu 30 000 lei în cadrul cauzei penale aflată în legătură causală cu infracțiunea săvârșită de el în privința lui XXXXX.

Din lecturarea procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d. 143, vol. II) rezultă că instanța admis cererea apărătorului părții vătămate și a anexat bonul de plată potrivit căruia partea vătămată a suportat cheltuieli de asistență juridică în mărime de 6 000 lei, la judecarea apelurilor (f.d. 138, vol. II).

Analizând, decizia recurată în raport cu materialele cauzei, Colegiul constată că, instanța de apel nu s-a expus asupra cerinței de încasare a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 6 000 lei, suportate de XXXXX la judecarea apelurilor.

De asemenea, partea vătămată a solicitat restituirea cheltuielilor de transport în mărime de 6278 lei, sumă dispusă spre încasare de către prima instanță și care a fost micșorată de instanța de apel până la 5777, 28 lei, cu toate că din simplul calcul făcut în baza bonurilor de plată anexate la f.d. 124-134, vol. I și în copii la f.d. 145, vol. I rezultă că suma acestora este alta decât cea calculată de instanța de apel (5877, 29 lei).

Totodată, instanța de apel, micșorând cuantumul prejudiciului moral solicitat spre încasare a făcut referire la prevederi legale, practica judiciară constantă, fără a le adapta și a le analiza la situația concretă.

În lumina lacunelor descrise mai sus, Colegiul constată că, acțiunea civilă depusă de XXXXX nu a fost examinată în mod corespunzător de instanța de apel, ca o chestiune de proces echitabil, afectându-se grav dreptul părții vătămate la compensarea prejudiciului cauzat prin infracțiune (prejudiciul moral, cheltuieli de transport și de asistență juridică), iar acționarea contrar prevederilor enunțate constituie eroarea de drept prescrisă de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Or, deși stabilirea cuantumului despăgubirilor echivalente unui prejudiciu nepatrimonial include o doză de aproximare, instanța trebuie să aibă în vedere o serie de criterii, cum ar fi: consecințele negative suferite de cel în cauză pe plan fizic și psihic, importanța valorilor morale lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori și intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării, măsura în care i-a fost afectată situația familială, profesională și socială.

Totodată, instanța trebuie să stabilească un anumit echilibru între prejudiciul moral suferit și despăgubirile acordate, în măsură să permită celui prejudiciat anumite avantaje care să atenueze suferințele morale, fără a se ajunge însă în situația îmbogățirii fără just teme.

Principiul ce se degajă din jurisprudența CtEDO în materia daunelor morale, pe care instanțele naționale sunt obligate să îl aplice, este acela al statuării în echitate asupra despăgubirii acordate victimei, în raport de circumstanțele particulare ale fiecărui caz în parte. De asemenea, conform aceleiași jurisprudențe, despăgubirile acordate trebuie să păstreze un raport rezonabil de proporționalitate cu dauna suferită, sens în care a fost consacrat principiul proporționalității daunei cu despăgubirea acordată.

Suma de bani acordată cu titlu de daune morale nu trebuie să devină o sursă de îmbogățire pentru victimă, dar nici să aibă numai un caracter pur simbolic, ci ea trebuie să reprezinte doar atât cât este necesar pentru a-i ușura ori compensa, în măsura posibilă, suferințele pe care le-a îndurat sau eventual mai trebuie să le îndure.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia și să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de motivele invocate în recursul ordinar al părții vătămate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) și pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de inculpatul Fazlî Serghei și de avocatul Dandeu Veaceslav în comun cu inculpata Pavalachi Maria.

Admite recursul ordinar declarat de partea civilă XXXXX, casează decizia Colegiului Judiciar al Curții de Apel Comrat din 16 martie 2021, în partea soluționării acțiunii civile, cu dispunerea rejudecării cauzei penale privindu-i pe *FAZLÎ Serghei XXXXX și PAVALACHI Maria XXXXX*, în această parte, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Se mențin celelalte dispoziții ale deciziei.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 17 februarie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecători

Liliana CATAN

Iurie DIACONU

Ion GUZUN

Victor BOICO